

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Lohrangrin te Antwerpen

	Instellingsnummer	48009
	Instelling	Vrije Basisschool - Lohrangrin
directeur		Floris BEKKERS
adres		Boomsesteenweg 94 - 2610 WILRIJK
telefoon		03-827.25.20
fax		03-740.35.99
e-mail		school@lohrangrin.be
website/URL		http://www.lohrangrin.be
	Bestuur van de instelling	970269 - VZW Lohrangrin te WILRIJK
adres		Boomsesteenweg 94 - 2610 WILRIJK
	Scholengemeenschap	119925 - Steinerscholen Basisonderwijs te WILRIJK
adres		Boomsesteenweg 94 - 2610 WILRIJK
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/01/2012, 11/01/2012, 12/01/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12/01/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	24/01/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Luc Kyot
	Teamleden	Marc Boone

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	6
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	7
3.3 Lager onderwijs: Frans	8
3.4 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.5 Lager onderwijs: ICT	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Begeleiding	11
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	14
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Lohrangrin is een school in beweging en evolutie.

De voorbije jaren is sterk geïnvesteerd in het opstellen van leerlijnen binnen het leergebied wiskunde. Deze zijn gebaseerd op de leerplandoelen die daarin afleesbaar zijn. Dit resulteerde onder meer in duidelijk opgestelde schoolafspraken die door het team opgevolgd en door de schoolleiding bewaakt worden. Via eigen opgestelde leerlingvolgsystemen registreren de leerkrachten de vorderingen van de leerlingen en remediëren daar waar nodig. Naast het periodeonderwijs schakelt het team op vaste tijdstippen oefeningen in om de leerstof te automatiseren. De school kan aantonen dat zij de leerplandoelen voor wiskunde realiseert.

De leerinhouden van het leergebied Frans worden vanaf het derde leerjaar op een gestructureerde manier door twee leermeesters aangebracht. Zij ontwikkelden een eigen methodiek conform het leerplan. Vertrekkend van zuiver mondelinge communicatie in de lagere klassen gaan zij gradueel over naar schriftelijke toepassingen in de hogere klassen. De klastitularissen worden actief betrokken bij het leerproces. Ook hier toont de school aan dat zij de leerplandoelen realiseert. Om de verworven expertise veilig te stellen, is het wenselijk om de schooleigen methodiek formeel te verankeren in het schoolwerkplan.

Het nastreven van de leerplandoelen ICT is in opbouw. Een aantal afspraken liggen vast en diverse aanzetten zijn waarneembaar. Hier heeft de school nog de opdracht om de werking verder uit te diepen.

In de kleuterschool slagen de kleuteronderwijzers erin om de leerplandoelen na te streven. De opgestelde planningen tonen aan dat alle domeinen binnen Nederlands en muzische vorming vrij harmonieus aan bod komen. Het repetitieve karakter van de aangeboden activiteiten is kenmerkend. De leerkrachten hebben oog voor een gedifferentieerde aanpak. Zij hoeden zich voor een te schoolse benadering maar zijn attent voor ontwikkelingsvertragingen. De evolutie van de kleuters houden zij bij via observaties en het aanwenden van signaallijsten. De overgang naar het eerste leerjaar wordt grondig voorbereid bij middel van testing en bespreking.

Het zorgbeleid is een verantwoordelijkheid van het ganse schoolteam. Zo staan leerkrachten open voor suggesties van collega's voor wat de aanpak van de kinderen betreft. Alle onderwijsgevenden zijn nauw betrokken bij de observaties en de kindbesprekingen. Het team houdt de vorderingen nauwkeurig bij via signaallijsten, het afnemen van schooleigen en genormeerde toetsen, de veelvuldige kindbesprekingen en doelgerichte observaties. Het zorgteam ontwikkelde op basis van de leerplannen eigen leerlingvolgsystemen. De klastitularis blijft de verantwoordelijke van de eerstelijnszorg en de ondersteuning vanuit de zorgleerkrachten geschiedt flexibel en bij noodwendigheid.

Ouders krijgen van de school een duidelijk beeld over de ontwikkeling van hun kind. In de kleuterschool gebeurt dit voornamelijk mondeling. In de lagere school krijgen de ouders op einde van het schooljaar een uitgebreid en verzorgd eindverslag (getuigschrift) .

De school bezit een sterk beleidsvoerend vermogen dat voornamelijk vanuit de directie gestalte krijgt. Hij steunt daarbij op een democratische besluitvorming waardoor de betrokkenheid van de teamleden en hun verantwoordelijkheidszin hoog is.

De school slaagt erin de visie en de uitgangspunten van de steinerpedagogie te combineren met de verwachtingen van eigentijds kwaliteitsonderwijs dat kinderen voorbereidt op een permanent sterk evoluerende maatschappij waarin ze hun rol en verantwoordelijkheid als volwassene zullen kunnen opnemen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
muzische vorming
Lager onderwijs
Frans
wiskunde
ICT

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het kleuteronderwijs creëert kansen om de taalvaardigheid van de kinderen te bevorderen. De activiteiten beogen het receptieve en productieve taalgebruik en streven de diverse domeinen van Nederlands na.
- Via het vrij spel en een variatie van geleide activiteiten krijgen de kleuters voldoende mogelijkheden om hun taalontwikkeling te vergroten. Er is aandacht voor de voorbereiding op lezen (waarvan leerkrachten voorbeelden kunnen aanreiken) en schrijven maar de teamleden hoeden zich voor een systematische aanpak. De kleuters hebben de mogelijkheid om boeken in te kijken en worden daarin gestimuleerd. Er is een beperkt aanbod van de school met mogelijke aanvullingen vanuit de stedelijke bibliotheek.
- Er is minder aandacht voor een gegradeerd talig aanbod over de leeftijdsgroepen heen. Zo zijn er weinig of geen afspraken welke begrippen per leeftijdsgroep dienen verworven te zijn. De leerkrachten stellen dat door het repetitieve aanbod de taalverwerving en –ontwikkeling op een spontane manier gerealiseerd wordt. Intentionele aandacht via een aangepast activiteitenaanbod om het passief

taalbegrijpen op te halen naar actief taalgebruiken is niet gebruikelijk. De leerkracht van het eerste leerjaar bevestigt dat de kinderen de nodige taalontwikkeling bezitten om de leerinhouden te kunnen verwerken.

- De evolutie van deze ontwikkeling volgt het team op via onder meer de signaallijsten voor de 4- en 5-jarigen en de schooleigen schoolrijpheidstoets. De taalontwikkelingsitems binnen de signaallijsten zijn eerder vaag en weinig gedetailleerd. Het team is er zich van bewust en beschouwt dit als een mogelijk werkpunt voor in de toekomst. Daarnaast geven de resultaten van de veelvuldige observaties een evolutie van de taalontwikkeling weer.
- Door de vele observaties en de doelgerichte gesprekken over de kinderen hebben de teamleden, ook deze van de lagere afdeling, een duidelijke kijk op de ontwikkelingsmogelijkheden van de kleuters.
- De werking van de kleuteronderwijzers is afgestemd op de leerplandoelen. In de jaarplanningen en in de beschrijving van de dagelijks terugkerende activiteiten zijn duidelijke en talrijke verwijzingen naar deze doelen terug te vinden. Het team bewaakt het aanwenden van de doelen vanuit een doeleninventarisatie en vanuit de geplande activiteiten. Binnen het leergebied Nederlands streeft het team diverse leerplandoelen van andere leergebieden na. Het geïntegreerd aanbieden van leerplandoelen is een verworvenheid.
- De thema's binnen de jaarplanning volgen de jaarkring (jaarfeesten) en steunen voornamelijk op verhalen en sprookjes eigen aan het pedagogisch project van de steinerscholen.
- Deze werkwijze is conform aan wat opgenomen is in het schooleigen Afsprakenregister. Het noteren van de leerplandoelen of leerinhouden bij de kortetermijnplanning is sterk leerkracht afhankelijk.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- De school levert voldoende inspanningen om de leerplandoelen na te streven en de ontwikkeling van de muzische vaardigheden te stimuleren. Ze biedt kansen om het muzisch gebeuren te ondersteunen en heeft aandacht voor een evenwichtig onderwijsaanbod.
- Net zoals voor Nederlands worden de inhouden en de activiteiten van muzische vorming aan de leerplandoelen gekoppeld. Ook hier is sprake van een horizontale doorstroming die terug te vinden is binnen de leergebieden Nederlands, lichamelijke opvoeding en wereldoriëntatie. Muzische tussendoortjes komen systematisch aan bod.
- De weekroosters tonen aan dat de diverse aspecten van de muzische vorming op een evenwichtig geplande wijze aan bod komen. Een graduele opbouw of overzicht betreffende te verwerven/verworven technieken, kleurenkennis en andere aspecten van de muzische ontwikkeling ontbreekt nagenoeg.
- Drama komt regelmatig aan bod ter gelegenheid van de jaarfeesten. Dit is eveneens zo voor de knutselactiviteiten. Bij het beeldend werk (zoals schilderen op een nat blad) is de sturing van de juf dikwijls een uitgangspunt, maar bij het tekenen met waskrijtjes worden de kleuters dan weer vrij gelaten. Kinderen die vlug klaar zijn krijgen uitlooptaken zoals het inkijken van boeken.
- Muzikale ondersteuning bij activiteiten (bijvoorbeeld het zingen door de juf) komt regelmatig aan bod.
- Een beperkt aantal aspecten van muzische vorming zijn opgenomen in de signaallijsten en maken deel uit van de schoolrijpheidstoets. Tijdens de observaties van de kleuters is er ook oog voor hun muzische verworvenheden.

- Onder meer met het oog op het schrijfonderricht in de lagere school, besteden de kleuteronderwijzers veel aandacht aan een correcte penseelgreep.
- De activiteiten worden veelal klassikaal georganiseerd, maar de teamleden passen hun verwachtingen wel aan naar gelang de leeftijd van de kleuters. Op die manier is er aandacht voor een gedifferentieerde aanpak.
- De aandacht die de school besteedt aan de muzische ontwikkeling is ook waarneembaar bij de aankleding van de klassen waarbij het esthetisch aspect een belangrijke plaats inneemt.
- De uitgebreide lerarenbibliotheek geeft het team de mogelijkheid om via lectuur nieuwe ideeën op te doen. Op de school is het vanzelfsprekend dat leerkrachten onderling hospiteren, ideeën uitwisselen, elkaar tips geven en elkaars werking evalueren. Vandaaruit groeit ook een verdere professionalisering.

3.3 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Motivering

- Aan de hand van de beperkte outputgegevens en de klaseigen documenten kan de school aantonen dat de (nieuwe) leerplandoelen voor Frans gerealiseerd worden. De klaswerking toont aan dat deze conform de verwachtingen van het leerplan verloopt.
- Van in het eerste leerjaar krijgen de leerlingen een initiatie in enkele vreemde talen waaronder Frans. De klastitularis staat daarvoor in.
- Vanaf het derde leerjaar is er een gestructureerd aanbod voor Frans via een vast weekschema en conform het leerplan. De lessen worden telkens gegeven door een leermeester (een ervan is ook klastitularis) en dit in het bijzijn van en met organisatorische ondersteuning van de klastitularis.
- Beide leermeesters beschikken over een jaarplanning die in wederzijds overleg is opgesteld. Ze wenden een eigen methode aan die sterk gradueel is opgebouwd. In de laagste klassen is het aanbod hoofdzakelijk mondeling. Op een zo'n speels mogelijke wijze wordt Frans aangebracht. Hierbij wordt veelvuldig gebruik gemaakt van muzische aspecten zoals zang, drama, naspelen van dialogen,... Als tussendoortje of als ochtendritueel zal de klastitularis het aangeleerde regelmatig herhalen. Het betreft onder meer het benoemen van de dagen van de week, het tellen, lichaamsdelen aanduiden en benoemen, korte aansprekingen,... Dit gebeurt veelal op een ritmische en muzische manier. Het hoofddaccent is de mondelinge communicatie waarbij taalbeleving voorop staat.
- In de hogere klassen komt het schriftelijk beeld aan bod. De leerkracht vertrekt vanuit de interessewereld van de kinderen en beschikt over een variatie van eenvoudige maar zinvolle teksten. Ook hier ligt de klemtoon op de mondelinge communicatie, maar stilaan gaat deze over naar een harmonieuze mengvorm van mondeling en schriftelijk aangeboden leerstofeenheden. Er is gerichte aandacht voor de uitbreiding van de woordenschat, het gebruik en vervoeging van courante werkwoorden, de gepaste lidwoorden en voornaamwoorden,... De leermeester laat in de mate van het mogelijke sommige grammaticale afspraken afleiden via analogie. Op die manier betracht zij een meer inzichtelijk verwerven van de leerstof.
- Er is een schriftelijke neerslag die aantoont dat de leerplandoelen worden gerealiseerd. Motorische ondersteuning is er onder andere bij het inoefenen van de grammaticale regels. Ook hier zal de klastitularis als tussendoortje enkele aspecten van Frans op een speelse manier inoefenen.
- Tijdens de observaties kon de inspectie vaststellen dat de leerlingen duidelijk geïnteresseerd en gemotiveerd zijn. De uitspraak van de leerlingen is behoorlijk.
- De leermeesters houden evaluatiegegevens van de leerlingen bij en leveren hun bijdrage aan het jaarlijks getuigschrift.

- Het aangewende bronnenmateriaal, de jaarplanningen, de leerlijn, de eigen methodiek, ... zijn nog niet als een schoolafsprake vastgelegd. Omdat deze expertise niet verloren zou gaan, is het wenselijk om de werkwijze van de leermeesters te formaliseren in het schoolwerkplan.

3.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De school slaagt erin de leerplandoelen voor wiskunde te realiseren. De resultaten van de toetsen en de weliswaar beperkte gegevens uit het vervolgonderwijs tonen aan dat de school voldoet aan haar maatschappelijke verplichting.
- De school steunt zich op een leerlijn (door de school aangemaakt en in samenwerking met de federatie verder uitgebreid) voor de concrete planning van de leerinhouden. Deze leerlijn geeft per klasgroep duidelijk aan wat aan bod moet komen en dat in relatie met het leerplan. Daarnaast beschikt het team ook over een werkbundel Vraagstukken met onder meer schoolafspraken rond wiskundige woordenschat. Om de gelijkgerichtheid binnen het team van de lagere school nog verder te bevorderen beschikken de leerkrachten over een bundel Achtergronden bij de leerlijn wiskunde. Daarin zijn nog meer schoolafspraken genoteerd die ervoor zorgen dat elke leerkracht dezelfde wiskundige “taal” hanteert. De documenten zijn gebaseerd op het leerplan en het team volgt deze goed op.
- De leerinhouden worden via drie à vier periodes aangeleerd. Het aantal daarin voorziene weken kan al naar gelang de leerkracht verschillen. Voor elke periode beschikken de leerkrachten over een gedetailleerde planning van de leerinhouden. De directie heeft inzage in de planning en kan indien nodig bijsturen.
- Het inoefenen van de leerstof geschiedt binnen het periodeonderwijs. Aangezien niet alle leerlingen binnen de voorziene periodes erin slagen om de voorziene leerstof te verwerven, schakelen de leerkrachten vanaf het derde leerjaar wekelijks een oefenuur in. Dit dient om de leerstof te automatiseren. Voor deze oefeningen beschikken sommige leerkrachten ook over een gedetailleerde planning. Daar waar deze niet aanwezig is, tonen de klasdocumenten de degelijke voorbereiding en aanwending van deze uren aan.
- Na elke periode gaat de onderwijzer na in hoeverre de leerstof verwerkt is. Bij het opstellen van deze toetsen doet het team een beroep op de ontwikkelde leerlijn. In de hogere klassen dienen de ouders deze toetsen te paraferen.
- Bij de observaties stelde de inspectie vast dat veel belang wordt gehecht aan ritmische ondersteuning bij het verwerven van de telrij, splitsingen, tafelproducten,... Ook partnerwerk kwam soms voor en de leerlingen kregen kans om hun eigen oplossingsmethode te verwoorden. Er is geregeld aandacht voor wiskundige opdrachten die binnen de leefwereld van de kinderen thuishoren. Het klassikaal aanwenden van concrete en/of schematische hulpmiddelen, daar waar het abstracte niveau nog te moeilijk is, is voorzien.
- Aan de klaswanden ontbreken nagenoeg algoritmen en heuristieken. Uit de observaties blijkt dat leerlingen toch baat hebben bij een (beperkte) visuele ondersteuning. Leerlingen aan wie sticordimaatregelen zijn toegestaan, mogen gebruik maken van hulpmiddelen.
- Drie maal per jaar neemt het team door de federatie opgestelde toetsen af. Om de objectiviteit te vrijwaren, wordt een zorgleerkracht daarbij ingeschakeld. Van het eerste tot het derde leerjaar leest de klastitularis de toetsen voor maar geeft geen verdere commentaar. Vanaf het vierde leerjaar neemt de zorgleerkracht de toetsen af. Telkens observeren de zorgleerkracht en de klastitularis de leerlingen terwijl deze de oefeningen oplossen.

- De zorgleerkracht verbetert alle toetsen, stelt een grondige foutenanalyse op en bespreekt deze met de klastitularis en het zorgteam. Vanuit deze besprekingen worden indien nodig remediërende activiteiten afgesproken voor de totale klasgroep, voor een groep leerlingen of voor individuele leerlingen.
- In het zesde leerjaar gaat het team gedurende het schooljaar systematisch na in hoeverre alle leerplandoelen gerealiseerd zijn.
- Wanneer leerlingen het aankunnen, krijgen zij de mogelijkheid om leerstof van een hoger leerjaar aan te vatten.
- Het aanwenden van de leerlijn (wat een bindende afspraak binnen de steinerscholen is) werd door een aantal scholen binnen de federatie met algehele tevredenheid overgenomen.

3.5 Lager onderwijs: ICT

Voldoet

Motivering

- De school wendt de leerlijn ICT aan die door de federatie op basis van de goedgekeurde eindtermen ontwikkeld werd.
- In het schoolwerkplan is formeel opgenomen “dat de computer pas vanaf het vierde leerjaar sporadisch en van het vijfde leerjaar structureel kan ingebouwd worden in de andere leergebieden.” Eveneens in het schoolwerkplan is opgenomen wat de leerlingen in functie van ICT moeten leren in het vijfde en zesde leerjaar. Deze afspraken zijn conform de leerplandoelstellingen.
- Het aanwenden van de computer verkeert hier nog in een prille beginfase. Er zijn enkele aanzetten merkbaar in het vierde en vijfde leerjaar. De leerkrachten (voornamelijk van het zesde leerjaar) kunnen wel reeds via documenten aantonen dat zij de afspraken navolgen en een inhaalbeweging uitvoeren. Tot heden is de overgrote aandacht gegaan naar het leren omgaan met de computer (opstarten, een map maken, een tekst opstellen, zeer beperkt bronnenonderzoek,...). Van een geïntegreerde aanpak in verschillende leergebieden is nog geen sprake. Een duidelijke jaarplanning zoals er is voor enkele aspecten van Nederlands en wiskunde, is nog niet aanwezig.
- De leerkrachten aanvaarden dat leerlingen bepaalde werkstukken thuis met de computer aanmaken. Naar verluidt heeft het overgrote deel van de leerlingen thuis de mogelijkheid om met de computer te werken.
- Leerlingen met een leerstoornis mogen onder bepaalde voorwaarden gebruik maken van een computer. Binnen het zorgbeleid is het aanwenden van ICT eerder sporadisch daar de zorgleerkrachten opteren voor sterk geïndividualiseerde hulptrajecten waarvoor niet direct de aangepaste software aanwezig is.
- De school beschikt over een 15-tal laptops. Om veiligheidsredenen worden deze centraal bijgehouden maar zijn op eenvoudige aanvraag ter beschikking in de klas.
- In het getuigschrift van de leerlingen is nog geen ICT-item voorzien. De andere leergebiedoverschrijdende eindtermen (sociale vaardigheden en leren leren) komen er wel geïntegreerd aan bod.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Binnen de school gelden diverse afspraken betreffende de begeleiding van de kinderen. Deze zijn terug te vinden in het Schoolwerkplan en het Afsprakenregister. Het zorgteam, bestaande uit de directie, de zorgcoördinator en de zorgleerkrachten waken over de uitvoering ervan. Het zorgteam stelde een taakverdeling op die de werking binnen de drie niveaus (leerling-, leerkracht- en schoolniveau) organiseert. De betrokkenheid van elke individuele leerkracht is vaststelbaar en de school toont aan dat leerbegeleiding een verantwoordelijkheid is van elke onderwijsgevende en die verder reikt dan de eigen klas.
- De klastitularis is de verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg. Om een helder beeld van de kinderen te verkrijgen vragen de leerkrachten veel informatie aan de ouders. Bij de overgang van de peuter- naar de kleuterklas wordt aan de ouders gevraagd een levensschets van hun kind neer te schrijven. Deze, soms heel uitgebreide en gedetailleerde gegevens houdt het team gedurende de ganse schoolloopbaan van de kinderen bij.
- Voor een preventieve aanpak noteren sommige leerkrachten zorgbrede kanttekeningen in het klasboek of als losse notities. Het klasboek als korte termijnplanning voor een didactisch doordachte aanpak (lesfasen en werkvormen) die leerproblemen kan voorkomen, krijgt een zeer verscheiden invulling van de ene tot de andere leerkracht. De variatie gaat van 'voorbeeld van goede praktijk' voor het hele schoolteam tot een schrale invulling de naam 'planning' niet waardig.
- Om de totale ontwikkeling van de kinderen in kaart te brengen organiseert de school regelmatig van bij de peuters observatiemomenten in de klas. Bij diverse gelegenheden observeert een teamlid (directie, zorgcoördinator, zorgleerkracht, leermeester, een andere klastitularis,...) op een gerichte manier de gedragingen van de kinderen. Ook de werking van de klasleerkracht wordt geobserveerd. Alzo verzamelt het team de nodige informatie en leren de teamleden de kinderen kennen. De school organiseert de nodige onderlinge overlegmomenten tussen de diverse betrokkenen van de peuters, kleuters en lagereschoolleerlingen. Zo hebben alle klastitularissen twee maal per jaar een uitvoerige klasbespreking binnen het zorgteam.
- Sedert een aantal jaren wenden de kleuteronderwijzers signaallijsten voor de 4- en 5-jarigen aan om de vorderingen van de kleuters bij te houden. Aan de hand van deze gegevens en de observaties kan bij een mogelijke vertraagde ontwikkeling een stappenplan opgesteld worden om het kind verder te helpen. Indien nodig zal een zorgleerkracht klasintern (indien noodzakelijk ook -extern) ingeschakeld worden. Sporadisch doet de klastitularis hierbij een beroep op de aanwezige kinderverzorgster.
- Naar het einde van de kleuterschool toe, nemen de klastitularissen een uitgebreide schooleigen rijpheidstoets af. Daarin komen klaswaarnemingen en testsituaties van de individuele kinderen voor. De school neemt ook een genormeerde schoolrijpheidstoets af. De resultaten van deze toetsen, samen met de andere bijgehouden gegevens brengt de kleuteronderwijzer naar voren in het leerkrachtenteam.
- Voor de lagere school heeft het zorgteam een eigen leerlingvolgsysteem ontwikkeld. De leerlingen worden duidelijk opgevolgd binnen de verschillende aspecten van hun ontwikkeling: socio-emotioneel, muzisch, motorisch en cognitief.

- De leerkrachten houden op diverse wijzen de vorderingen van de leerlingen bij: observaties, korte nota's, puntenlijsten, portfolio,... Van zodra zij mogelijke problemen vermoeden of vaststellen (aandachtskinderen), nemen zij zelf preventieve en/of remediërende initiatieven. Het werken met concrete en genuanceerde handelingsplannen is in een aantal klassen aantoonbaar.
- Het team vermijdt overdreven prestatiedrang bij de leerlingen, maar is attent op mogelijke vertragingen en problemen. Voor Nederlands en wiskunde ontwikkelde het team een aantal strategieën om kinderen adequaat te kunnen ondersteunen. Zo neemt men in het tweede leerjaar het "Tweedeklasonderzoek" af bij die leerlingen waarvan reeds een vermoeden van problemen is vastgesteld. Met dat onderzoek stelt men het beeld scherper.
- In het derde leerjaar start de school met niveaulezen. Aan de hand van een genormeerde toets legt men de individuele leesniveaus vast. Via een gedifferentieerde aanpak slaagt de school erin binnen de periode van een schooljaar deze niveaus sterk te laten stijgen. Op het einde van het vierde leerjaar bereiken bijna alle leerlingen het door de toets vooropgestelde eindniveau.
- Voor spelling en wiskunde ontwikkelde de school eigen toetsen. Aan de hand van de resultaten ervan en gebaseerd op gedetailleerde foutenanalyses, stelt het zorgteam actieplannen op en stippelt een strategie uit die op drie mogelijke niveaus (klas-, groeps- en individueel niveau) ervoor zorgt dat de problemen adequaat worden aangepakt. Ook hier kunnen leerkrachten aantonen dat leerlingen vorderingen maken. De zorgleerkrachten ondersteunen klasintern, en indien noodzakelijk ook –extern. Deze ondersteuning is zeer flexibel en inzetbaar daar waar er nood aan is.
- Bij complexere problemen zoals leerstoornissen, wendt het zorgteam sticordimaatregelen aan. Zij gaat er echter zeer behoedzaam mee om en overweegt in hoeverre het kind er effectief hulp door verkrijgt.
- Indien nodig stelt de school, na zeer grondig overleg, een afzonderlijk en individueel leertraject voor.
- De betrokkenheid van de ouders bij de begeleiding van hun kinderen is groot. Ouders krijgen ook regelmatig tips over op welke manier zij thuis hun kind kunnen helpen bij lezen, bij het maken van opdrachten,... Bij probleemsituaties (zorgkinderen) nodigt de school hen uit voor een informeren en begeleidend gesprek. Samen met onder meer een CLB-medewerker komt men tot concrete afspraken .
- De zorgcoördinator heeft wekelijks op school contact met een vaste CLB-medewerker. Deze is ook aanspreekbaar voor de andere teamleden, maar alle hulpvragen moeten via het zorgteam verlopen. De zorgcoördinator neemt de verantwoordelijkheden op schoolniveau op zich. Zij staat ook in voor de verslaggeving van het multidisciplinair overleg. De samenwerking met het CLB ervaart het team als positief en professioneel verrijkend.
- Bij een vorige doorlichting telde de school 13 GON-leerlingen. Om de draagkracht van de school te vrijwaren is bewust gestreefd naar een daling van het aantal. Momenteel telt de school vijf GON-leerlingen. De samenwerking met de externe hulpverleners is veelal goed. Bij problemen neemt de directie contact op met de ankerschool.
- Momenteel krijgen 21 leerlingen (+/- 15%) revalidatie na de schooluren. Het betreft voornamelijk hulp van een logopedist bij taal- en wiskundeproblemen. De betrokken leerkrachten en het zorgteam hebben goede contacten met deze hulpverstrekkers.
- Kinderen met socio-emotionele problemen kunnen op school terecht bij de zorgcoördinator en indien nodig doet men een beroep op een ex-CLB medewerkster.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Hoe de rapportering moet geschieden, is zoals diverse andere schoolafspraken terug te vinden in het Schoolwerkplan en het Afsprakenregister.
- Schoolintern is er een zeer uitgebreide communicatie over de ontwikkeling van de kinderen. Deze verloopt soms informeel, maar er zijn veel formele momenten waarbij de kinderen binnen het schoolteam in beeld gebracht worden. De leerlingendossiers bevatten veel schriftelijke bevindingen over de kinderen en geven dan ook een helder en uitgebreid ontwikkelingsbeeld.
- In de kleuterschool geschiedt de rapportering over kinderen naar de ouders toe hoofdzakelijk mondeling. Bij de overgang peuter-kleuter is een evaluatiegesprek voorzien met de ouders samen met de peuter- en kleuterleerkracht. Ook voor de vijfjarigen is een evaluatiegesprek voorzien. Bij de overgang naar de lagere school krijgen de ouders van de kleuteronderwijzer en een onderwijzer een uitvoerig verslag van de schoolrijpheidsbespreking.
- In de lagere school organiseert het team tijdens de maanden januari en februari individuele gesprekken met de ouders. De klastitularissen geven dan een beeld over de totale persoonlijkheidsontwikkeling van het kind.
- Via het ondertekenen van de klastoetsen en de agenda van de leerlingen kunnen de ouders de meer cognitieve ontwikkeling van de kinderen opvolgen. Op het einde van het schooljaar ontvangt elke leerling een getuigschrift. Dit geeft een beeld van de vorderingen die het kind heeft gemaakt gedurende het schooljaar. De klastitularis en de betrokken leermeesters leveren hun bijdrage. Alle ontwikkelingsaspecten worden besproken en ouders krijgen een beeld van de mogelijkheden van hun kind. In het Afsprakenregister is opgenomen aan welke inhoudelijke vereisten het getuigschrift moet voldoen. Het is een verzorgd verslag waarvan een kopie op school bewaard wordt.
- Aan het einde van de lagere school hebben de ouders een individueel gesprek met de klasleerkracht. Hierbij komt de oriëntering naar het secundair onderwijs ter sprake. Ouders hebben de mogelijkheid om bij de CLB-medewerker de cognitieve vaardigheden van hun kind te laten onderzoeken.
- Bij problemen kunnen de ouders steeds contact opnemen met de school. Indien nodig zal de klasleerkracht zelf of het zorgteam ouders contacteren. Daarnaast zijn er ook nog de ouderavonden en individuele leerkrachtinitiatieven.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het kernteam, bestaande uit de directie en twee door het leerkrachtenteam verkozen collega's, geeft gestalte aan het schoolbeleid. Ook de lerarenvergadering is nauw betrokken bij het leiden van de school. De op stapel staande veranderingen zoals het niet meer toepassen van de verlate instap naar het eerste leerjaar en het omzetten van de zesjarige cyclus naar twee maal een driejarige cyclus, werden door beide beleidsorganen grondig bestudeerd. Wel is duidelijk dat uiteindelijk de directeur de eigenlijke leiding van de school op zich neemt.
- Leraren verwoorden dit leiderschap als tolerant, met de nodige luisterbereidheid, toegankelijkheid en aanspreekbaarheid, maar kritisch in een open geest. De verwachtingen liggen hoog en gemaakte afspraken worden bewaakt op hun realisatie. Een doortastend en kordaat optreden kenmerkt de beleidsvoering van de directeur. Beslissingen neemt men op een democratische basis, de directeur profileert zich als eindverantwoordelijke en voelt er zich ook persoonlijk verantwoordelijk voor.
- In die zin wordt de directeur gewaardeerd om zijn verbondenheid met wat leeft op de werkvloer, zijn contacten met de diverse actoren en zijn stimulerend vermogen om het groeiproces kracht bij te zetten. Leerkrachten krijgen de vrijheid persoonlijke accenten te leggen die een meerwaarde kunnen betekenen.
- Teamleden ervaren hun relationele contacten als collegiaal. De onderwijsgegenden ervaren een confrontatie van meningen als een verrijking voor de coherente beeldvorming die de individuele onderwijspraktijk ten goede komt. Er is bij alle teamleden de bereidheid en de wil tot overleg. Intervisie, collegiale visitatie en hospiteren getuigen van een doorgedreven overlegcultuur binnen de school.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de duidelijke en gedetailleerde schoolafspraken binnen het leergebied wiskunde
- de ontwikkelde methodiek en de toepassing ervan binnen het leergebied Frans
- de aandacht voor de ontwikkelingskansen van de kleuters via de horizontale doorstroming tussen diverse leergebieden en –domeinen

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de degelijke en uitgebreide communicatie en rapportering naar de ouders
- de grondige opvolging van de kinderen via doelgerichte observaties, grondige foutenanalyses en de daaraan gekoppelde remediëring
- de betrokkenheid, die verder reikt dan de eigen klasmuren, van alle teamleden bij het zorgbeleid van de school

Wat betreft het algemeen beleid:

- de open overlegcultuur onder de teamleden die de doelmatigheid ten goede komt
- het professionele leiderschap op basis van een geleide vrijheid

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de aangewende methodiek binnen Frans formeel vastleggen in het schoolwerkplan
- de opbouw bij ICT verder zetten met onder meer het realiseren van de eigen leerlijn met name de integratie van ICT in de dagelijks klaswerking en per leerjaar een tijdpad afspreken waarbinnen de eindtermen moeten aangepakt worden
- de taalontwikkeling in het kleuteronderwijs systematiseren en het gebruik van de streefwoordenschat overwegen
- een leerlijn voor de verschillende aspecten van muzische vorming ontwikkelen naar analogie met de reeds bestaande leerlijnen
- bezinnen over de meerwaarde van visuele strategieën in de klas (algoritmen en heuristieken)

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- in de signaallijsten meer gedetailleerde informatie verzamelen over de taalontwikkeling van de kleuters
- zorgen voor het veralgemeend gebruik van stappenplannen (naar inhoud en tijd) voor de aandachts- en zorgkinderen
- de dagplanning hanteren als een concreet en doordacht werkinstrument

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Luc Kyot

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: